

Nr 13

Utlåtande i anledning av väckta motioner om nordiska medborgares jämställande med svenska med avseende å rätten till fiske.

Tredje lagutskottet har behandlat två inom riksdagen väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nr 383 i första kammaren av herrar *Lundström* och *Alexanderson* samt nr 472 i andra kammaren av fru *Sandström* och herr *Rylander*.

I motionerna, vilka är likalydande, hemställes,

»att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om framläggande av förslag till riksdagen om sådan ändring av fiskelagen, att nordiska medborgare jämställas med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske».

Beträffande motiveringen får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionerna.

Över motionerna har i den ordning § 46 riksdagsordningen föreskriver utlåtanden inhämtats från fiskeristyrelsen, kammarkollegiet, försvarsstaten samt länsstyrelserna i Norrbottens län, Stockholms län, Malmöhus län och Göteborgs och Bohus län. På begäran av utskottet har därjämte yttranden avgivits av Föreningen Norden, Svenska fiskevårdsförbundet, Sveriges sportfiskares riksförbund och Svenska fiskares riksförbund.

Gällande bestämmelser

Sverige

Enligt huvudregeln i 1 § *lagen den 1 december 1950 om gräns mot allmänt vattenområde* är vattenområdet i havet längs Sveriges kuster allmänt (allmänt vatten), där det ej ingår i fastigheterna (enskilt vatten). Enligt 2 § i samma lag tillhör i havet allt vatten inom trehundra meter från fastlandet fastigheterna.

I den del av vattnet längs kusterna, som är allmänt, får enligt 1 § *lagen den 1 december 1950 om rätt till fiske* i princip varje svensk medborgare fiska med rörligt redskap. I enskilt vatten, dvs. grovt uttryckt i vattnet trehundra meter ut från kusten, är huvudregeln i 5 § fiskerättslagen den omvända, nämligen att endast jordägare må bedriva fiske där. Emellertid är denna bestämmelse underkastad undantag i sådan omfattning, att

svensk medborgare får bedriva fiske med rörligt redskap i enskilt vatten längs stora delar av havskusten.

Med fast (i motsats till rörligt) redskap förstås enligt 1 § andra stycket fiskerättslagen fiskebyggnad samt fiskredskap försett med ledarm, om det fästes vid botten eller stranden och avses skola kvarstå längre tid än två dygn i följd.

Utlänning, som i Sverige vill bedriva s. k. fritidsfiske, måste enligt fiskerättslagen ha Kungl. Maj:ts tillstånd därtill. Detta gäller både fiske i allmänt vatten (4 §) och sådant fiske i enskilt vatten, som enligt föreskrifterna i 6—20 §§ är tillåtet för varje svensk medborgare (21 §). Dylikt tillstånd kan begränsas till att avse visst slags fiske, t. ex. sportfiske efter tonfisk i Öresund, och förknippas med särskilda villkor, såsom erläggande av fiskevårds- eller licensavgift, eller eljest ges i samma omfattning som sådan rätt tillkommer svensk medborgare.

Kungl. Maj:t har i kungörelser den 2 juni 1933 och 20 april 1951 med stöd av konventioner lämnat danska respektive norska fiskare tillstånd att idka fiske inom vissa till resp. länder gränsande vattenområden. I kungörelserna, som begränsar användningen av vissa redskap, göres icke någon åtskillnad mellan yrkesfiskare och andra fiskare.

Tillstånd som här avses har eljest blott lämnats i några fall. Genom beslut den 11 mars 1955 har Kungl. Maj:t medgivit, att annan utländsk medborgare än dansk får tills vidare intill utgången av år 1959 idka sportfiske efter tonfisk på svenskt territorium i Öresund under vissa i beslutet angivna villkor. Däremot har Kungl. Maj:t den 7 mars 1952 lämnat utan bifall en framställning av Fritidsfiske om generellt tillstånd för icke svenska medborgare att bedriva visst sportfiske vid västkusten.

Vatten i svenska insjöar och floder betraktas i princip som enskilt vatten. Dock finnes allmänt vatten i de fyra stora insjöarna Vänern, Vättern, Hjälmarén och Storsjön i Jämtland utanför den förut nämnda trehundrametersgränsen från land. Innanför denna linje är vattnet enskilt.

På samma sätt som beträffande havsfisket får envar svensk medborgare fiska i dessa sjöars allmänna vatten med rörligt redskap. Däremot gäller beträffande enskilt vatten, såväl i de nämnda sjöarna som i övriga sjöar och floder, att endast markägaren får fiska. I några insjöar äger dock varje svensk medborgare bedriva vissa slag av fiske, vanligen med rörligt redskap, även på enskilt vatten enligt särskilda undantagsbestämmelser.

Tillåtelse för icke svensk medborgare att i insjöar och floder erhålla samma rätt till fiske, som enligt lagen tillkommer envar svensk medborgare, kan enligt regeln i 21 § fiskerättslagen meddelas av Kungl. Maj:t.

Vad angår *enskilda vatten*, där *jordägaren äger fiskerätten* helt eller delvis, kan denne utarrendera sin rätt till annan oavsett arrendatorns nationalitet.

Danmark

En förutsättning för *havsfiske* på danskt territorialvatten är att den fiskande antingen är dansk genom födsel eller är fast bosatt i landet sedan två år tillbaka. Fiskeriministeriet kan dock, om det finnes vara av intresse för fiskets utveckling, meddela undantag från bestämmelserna om utlännings rätt till fiske. Sådant tillstånd meddelas mycket sällan.

Fisket i *sötvatten* är uteslutande förbehållet ägaren av vattnet eller av angränsande strandägor. I den mån fisket tillhör staten är det i allmänhet upplåtet till yrkesfiskare eller fritidsfiskeföreningar.

Finland

Beträffande *husbehovs- och rekreationsfiske* är utländska medborgare likställda med landets egna medborgare.

De fiskerättsliga bestämmelserna i Finland förutsätter i övrigt icke några rättigheter för utlänningar till fritt fiske utan fiskevattenägarens samtycke eller i de staten tillhöriga fiskevattnen utan tillstånd av vederbörande myndighet och erläggande av stadgad fiskeavgift.

Rätt till fiske i saltvatten, som ej tillhör någon enskilt, tillkommer varje finsk medborgare, om ej annorlunda föreskrives.

Norge

Det är i allmänhet förbjudet för andra utlänningar än sådana, som har så stadigvarande bosättning på viss ort att de kan anses ha sitt hemvist där, att fiska på norskt *havsterritorium*. Längs kusten av Finmark är fisket förbehållet norska medborgare på norska fartyg.

Beträffande fisket i norska staten tillhöriga *sötvatten* gäller i princip att rätt därtill blott tillkommer norska medborgare, men »fjellstyret» kan med vederbörande departements samtycke utställa fiskekort eller upplåta fiskerätt till utlänning. Eljest är huvudregeln att fiskerätten tillhör ägaren av vattnet.

Frågans tidigare behandling m.m.

Nordiska rådet antog vid sin andra session den 17 augusti 1954 en rekommendation (nr 27/1954), vari rådet hemställde till regeringarna i de nordiska länderna att undersöka möjligheterna för nordiska medborgare att vid besök i annat nordiskt land erhålla samma rätt att bedriva fritt fiske av icke yrkesmässig natur, som tillkomme vistelselandets medborgare.

Svenska regeringen åtog sig samma dag att vara koordinerande land för arbetet med denna fråga.

Vid Nordiska rådets fjärde session i Köpenhamn år 1956 (utl. nr 6 s. 1155—1156) uttalade dess juridiska utskott, att strävandena efter likställighet på detta område endast avsåge sportfiske samt att dessa strävanden åtminstone tills vidare borde inskränkas till fiske längs havskusterna med handredskap (d. v. s. med kast- och metspö samt pilk). Begränsat på detta sätt gällde spörsmålet enligt utskottets mening väsentligen att bringa gällande lagstiftningar i överensstämmelse med ett faktiskt tillstånd, enär de berörda ländernas myndigheter knappast i allmänhet reagerade mot sportfiske, som utövades av andra nordiska medborgare i så inskränkt omfattning.

Frågan upptogs hösten 1956 i en interpellation av herr Severin i Stockholm (II kamm. nr 27 s. 175), vari begärdes svar dels å regeringens inställning till Nordiska rådets rekommendation och dels å vilka koordinerande åtgärder, som dittills vidtagits från Sveriges sida.

I interpellationssvar uttalade statsrådet Hjalmar Nilson (II kamm. nr 33 s. 14), att det enligt hans mening föreläge skäl att överväga en sådan uppmykning av bestämmelserna, att i fråga om sportfiske med handredskap längs kusterna medborgare i övriga nordiska länder bleve jämställda med svenska medborgare. Emellertid förklarade sig statsrådet icke vara beredd att för närvarande föreslå några åtgärder i angivet syfte, enär frågan sammanhänge med ett annat spörsmål. Inom fiskeristyrelsen påginge nämligen en utredning om att ålägga envar svensk medborgare skyldighet att erlægga fiskevårdsavgift. Om en sådan skyldighet skulle införas, borde den enligt statsrådets mening även gälla utlänning, som bedriver fiske här i landet med samma rätt som svensk medborgare.

Beträffande den andra frågan i interpellationen förklarade statsrådet, att den icke tilldragit sig något större intresse från de övriga nordiska länderna. Han erinrade om att en norsk delegat framhållit, att frågan vore bagatellartad och ej borde nödvändiggöra ytterligare konferenser utan kunde avgöras av varje land för sig.

Enligt Nordiska rådets meddelanden i februari 1957 angående resultatet av dess ovanberörda rekommendation (Sak D 22) har från de olika regeringarna följande upplysningar lämnats.

Danmarks regering hade ytterligare besked att avgiva. *Finlands* regering ansåg att några särskilda regleringar från dess sida icke behövdes, eftersom utlänningar redan vore likställda i fråga om husbehovs- och rekreationsfiske. *Norges* regering meddelade, att den knappast kunde föreslå en avvikelse särskilt beträffande sportfiske från reglerna om utlännings rätt till fiske, eftersom det kunde vara svårt att skilja mellan sportfiske och yrkesmässigt fiske. *Sveriges* regering hänvisade till pågående utredning inom fiskeristyrelsen om skyldighet att erlægga fiskevårdsavgift.

Vid Nordiska rådets femte session i Helsingfors innevarande år förklarade sig juridiska utskottet (Sak D 22 förslag nr 13) vänta, att frågan antagligen komme att upptagas till behandling vid nästa nordiska fiskeriministermöte, varvid efter behandlingen av en i svenska riksdagen väckt motion i frågan (de nu förevarande) förutsättningar borde föreligga att lösa spörsmålet på ett tillfredsställande sätt. På utskottets hemställda beslut rådet den 22 februari 1957 (nr 5) att i avvaktan på nya rapporter lägga meddelandena till handlingarna.

I förevarande sammanhang bör uppmärksammas att fiskeristyrelsens ovan omnämnda uppdrag att utreda frågan om fiskevårdsavgifter endast avser *lokala* avgifter och att därför i två vid innevarande års riksdag väckta, likalydande motioner I: 337 och II: 414, vilka hänvisats till jordbruksutskottet, yrkande framställt att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om en förutsättningslös utredning rörande frågan om införande av *allmän* fiskevårdsavgift.

Yttranden

Fiskeristyrelsen avstyrker bifall till motionerna under motivering, att frågan för Sveriges del icke bör avgöras genom en ensidig svensk lagstiftningsåtgärd utan först sedan ömsesidigheten klarlagts genom bindande åtaganden från alla de nordiska staternas sida. En liknande ståndpunkt intages av *Sveriges fiskares riksförbund* samt av *länsstyrelsen i Malmöhus län*, som också anser, att frågan om lättnader bör prövas samtidigt för yrkesfiskare och icke yrkesfiskare, särskilt som gränsdragningen mellan dessa två kategorier är svävande. *Sveriges sportfiskares riksförbund* utgår från att motsvarande lättnader genomföres i de övriga nordiska länderna och har då ingen erinran mot den föreslagna ändringen.

Kammarkollegiet, som ävenledes understryker ömsesidighetskravet, anser det lämpligt, att man f. n. begränsar sig till att meddela övriga nordiska medborgare rätt till sportfiske med handredskap längs havskusterna, och har intet att erinra mot att ett stadgande härom införes i fiskerättslagen. Vidare anser kollegiet att samma lättnader som genomföres för nordiska medborgare, som tillfälligt vistas i riket, även bör komma här mantals-skrivna, icke-nordiska utlänningar till del. Om av militära eller andra skäl viss kontroll anses erforderlig, kan detta tillgodoses genom ett stadgande om skyldighet att lösa fiskekort.

Försvarsstaben, som hänvisar till inhämtad uppfattning hos chefen för marinen, avstyrker bifall till motionärernas framställning vad beträffar kustfarvatten och tillstyrker bifall beträffande insjöar och floder utom inom skyddsområdena, där särskilda bestämmelser bör gälla.

I försvarsstabens yttrande finns intaget ett avsnitt av yttrande den 16 november 1951 av chefen för marinen, som lyder:

Ett bifall till den gjorda framställningen om att utländska medborgare skulle medgivas ett generellt tillstånd att bedriva sportfiske vid rikets västra kust skulle medföra konsekvenser, vilka ur militär synpunkt äro icke önskvärda. Man torde få beräkna, att tillströmningen av utlänningar vid västkusten kommer att ökas, vilket i sin tur medför risk för olovlig underrättelseverksamhet samt därmed också krav på ökad övervakning. Fiske är vidare en mycket lämplig täckmantel för sådan illegal verksamhet, som kan syfta till att utröna såväl farleder, botten- och vattenförhållanden samt strändernas beskaffenhet som anläggningar m. m. av betydelse för försvaret och rikets säkerhet. Kontroll över att lodning ej utföres i samband med exempelvis pilkning är icke genomförbar.

Med bifogande av ett — utom såvitt avser fritidsfiske med handredskap — avstyrkande yttrande från fiskeriintendenten i Övre norra distriktet uttalar *länsstyrelsen i Norrbottens län* bl. a., att yrkesfiskarnas svårigheter befaras bli skärpta, särskilt genom ökat fiske med nät i gränstrakterna. Däremot har länsstyrelsen ingen invändning mot att övriga nordiska medborgare får rätt till fiske i samma utsträckning som svenska, i vad avser fiske med handredskap, eller att nordiska medborgare, som stadigvarande vistas här i landet, i fiskerättshänseende helt jämställas med svenska. För att få klarhet i de frågor som berörs av motionerna föreslår länsstyrelsen en utredning genom fiskeristyrelsen.

Länsstyrelsen i Stockholms län finner starka skäl tala för åtgärder i motionernas syfte. Frågan bör enligt länsstyrelsens mening snarast upptagas till behandling av vederbörande myndigheter i de nordiska länderna med syfte att åstadkomma en i görligaste mån enhetlig nordisk lagstiftning i ämnet.

I bifogade yttranden av Stockholms läns och stads hushållningssällskaps fiskerinämnd, fiskeriintendenterna i Österhavets distrikt och i Övre södra distriktet, Stockholms läns insjöfiskareförening samt Stockholms läns fiskareförbund avstyrkes motionerna, huvudsakligen under hänvisning till yrkesfiskets intresse av att fritidsfisket icke bör få ännu större och mera okontrollerbar omfattning än det f. n. har samt till den bristande ömsesidigheten mellan de nordiska länderna. I ett par av yttrandena framhålles även möjligheten att utöva viss behövlig kontroll genom införande av fiskevårdsavgift med fiskekort.

Föreningen Norden betonar att det är synnerligen angeläget att sådana särbestämmelser på olika områden, vilkas upprätthållande kan befaras åstadkomma onödig irritation i det fria folkumgänget och vilkas avskaffande bör kunna ske utan allvarligare olägenheter, med det snaraste slopas. Den av motionärerna påtalade särställning, som i fråga om rätten till fiske gäller

för våra grannländers medborgare, när de uppehåller sig i Sverige, synes just vara en bestämmelse av nyss antytt slag. Föreningen tillstyrker därför motionärernas hemställan.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län har ej något att erinra mot att övriga nordiska medborgare jämställas i vad avser nöjesfiske men understryker det önskvärda i att svenska medborgare i så fall tillerkännes motsvarande rätt i de andra nordiska länderna. I ett vid remissyttrandet fogat yttrande, som länsstyrelsen avgivit den 29 augusti 1955 i annat sammanhang, framhåller länsstyrelsen det värdefulla ur turistsynpunkt i att de nordiska grannlänternas medborgare utan tillståndsförfarande får bedriva nöjesfiske överallt längs bohusslänska kusten, där det ej är skyddsområde. I sistnämnda yttrande föreslås därjämte att särskild fiskevårdsavgift bör upptagas, såsom f. n. sker beträffande utlänning som vill fiska i Norge och Finland.

Länsstyrelsen har jämväl bifogat yttrande av Svenska västkustfiskarnas centralförbund, vari motionerna avstyrkes men en utredning förordas i frågan.

Svenska fiskevårdsförbundet framhåller, att det svenska fritidsfisket rent kvantitativt har mest att vinna på ett friare utbyte av fiskemöjligheterna och att lämpligaste formen att undanröja kvarstående hinder härvidlag är att införa en allmän fiskevårdsavgift.

I ett flertal av remissyttrandena fästes uppmärksamheten på att i motionernas kläm talas om rätt att fritt bedriva fiske (utan begränsning), medan av motiveringen till motionerna synes framgå, att endast sportfiske åsyftas.

Utskottet

Motionärernas hemställan går ut på att medborgare i de övriga nordiska länderna skall jämnställas med svenska med avseende å rätten att fritt bedriva fiske i allmänt vatten och sådant enskilt vatten, där fiskerätt tillkommer envar. Av motiveringen till motionerna förefaller det dock som om endast sportfiske skulle åsyftas. Nordiska rådets rekommendation i augusti 1954, vartill motionerna hänvisar, innefattar heller icke annat än en hemställan till de nordiska ländernas regeringar att undersöka möjligheterna för nordiska medborgare att vid besök i annat nordiskt land få bedriva fritt fiske av sådan icke yrkesmässig natur, som tillkommer vistelse-landets medborgare.

Vad beträffar rätten till sportfiske (taget i samma bemärkelse som nöjesfiske eller fritidsfiske) gäller i alla de nordiska länderna — med undantag av Finland, där utlänningar i sådant avseende är likställda med landets

egna medborgare — att detta i vatten, där fiskerätten tillkommer envar, icke utan särskilt tillstånd må bedrivas av utländsk medborgare, som icke har stadigvarande bosättning i landet.

Däremot föreligger i princip icke i något av Nordens länder hinder för utlänning att med tillstånd av fiskerättsinnehavaren fiska i enskilt vatten, i den mån denne äger att ensam förfoga över fiskerätten. Denna rätt beröres likväl icke av den genom motionerna väckta frågan.

Såsom i motionerna påtalats råder följaktligen det förhållandet, att medborgare från annat nordiskt land, vilken befinner sig på tillfälligt besök i Sverige som turist eller som gäst hos svenska vänner, principiellt är förbjuden att bedriva sportfiske i vatten, där rätt till frifiske eljest föreligger, även om det sker i sällskap med samtidigt fiskande svenskar. På motsvarande sätt förhåller det sig för svenskar som tillfälligt vistas i Danmark och Norge. Det har emellertid visat sig ogörligt att i praktiken upprätthålla så stränga bestämmelser, varför ett faktiskt tillstånd uppkommit, där berörda länders myndigheter i stor utsträckning ej reagerar mot sportfiske längs havskusterna, som utövas med handredskap av medborgare från annat nordiskt land.

Beträffande rätten till kustfiske för den som har stadigvarande hemvist inom vistelselandet är de danska och norska reglerna mera liberala än de svenska, i det att sådan person där är jämställd med landets egna medborgare. I Sverige saknar t. o. m. en här mantalsskriven utlänning fiskerätt varom nu är fråga.

Av remissvaren framgår att något starkare motstånd icke reses annat än från militärt håll mot att sportfiske med handredskap generellt tillåtes även för andra nordiska länders medborgare, under förutsättning att svenskar tillerkännes samma rättigheter i det övriga Norden.

Vad gäller här i riket mantalsskrivna nordiska medborgare, bör Sverige i och för sig genast kunna vidtaga åtgärder, som bringar oss till ömsesidighet med Norden i övrigt. Likaså bör något *principiellt* hinder ej anses föreligga mot ett svenskt åtagande, som endast fastställer ett faktiskt rådande förhållande, utan att motsvarande åtgärder från de andra länderna först inväntas, åtminstone om ett sådant initiativ kan antagas leda till snar efterföljd.

Spörsmålet kompliceras dock av att gränsen mellan yrkesmässigt bedrivet fiske och sportfiske ingalunda är klar. Den svenska fiskerättslagstiftningen lämnar ej någon begreppsmässigt definierad skillnad mellan sportfiske och yrkesmässigt fiske utan bara mellan fiske med fast och med rörligt redskap. Svårigheten att draga en gräns mellan yrkesmässigt och annat fiske har även framhållits av ett par remissorgan. Likaså har den norska regeringen uttalat, att den knappast kunde föreslå en avvikelse särskilt

beträffande sportfiske, eftersom detta är svårt att skilja från yrkesmässigt fiske. Flera sportfiskeredskap kan med fördel nyttjas även yrkesmässigt, medan åter andra är användbara praktiskt taget enbart för sportfiske. Om sportfiske tillåtes blott med sistnämnda redskap, blir givetvis utrymmet för detsamma ganska begränsat. Tillåtes däremot sportfiske i vidare utsträckning, blir gränsdragningen lätt svävande och beroende av sådana ofta svårbedömliga faktorer som fiskets omfattning, fångstens användning etc. Därtill kommer att även ett typiskt sportfiske genom att utövas av många eller på olämpligt sätt kan medföra skador för yrkesfiskarnas och husbehovsfiskarnas verksamhet. Särskilt i gränstrakterna kan frihet för övriga nordiska medborgare till sportfiske, även om detta inskränkes till vissa handredskap, tänkas medföra en så ökad omfattning av dylikt fiske, att det kan bli till avsevärd skada för det ekonomiskt mindre bärkraftiga småfisket nära kusten. I några remissyttranden har även framhållits, att det vore skäl att överväga, om icke en viss kontroll lämpligen skulle kunna utövas genom ett stadgande om skyldighet att lösa fiskekort. Utan att frågan först blivit utredd ur bl. a. dessa synpunkter anser utskottet, att Sverige icke nu bör *ensidigt* vidtaga lagstiftningsåtgärd eller lämna generellt tillstånd, som medför rätt till sportfiske i svenska vatten för medborgare från annat nordiskt land.

Med hänsyn till de nyss berörda svårigheterna med gränsdragningen mellan yrkesmässigt och icke yrkesmässigt fiske samt till önskvärdheten av största möjliga likställighet nordiska medborgare emellan i deras näringsutövning synes det vidare värt att pröva, om lättnader kunde genomföras även för det yrkesmässiga fisket. Detta skulle eventuellt kunna ske genom konventioner med övriga nordiska länder. Över huvud taget erbjuder förefintliga skiljaktigheter i fiskerättshänseende mellan de nordiska länderna ävensom de skillnader i de fiskerättsliga förhållandena, som föreligger i olika delar av Sverige, särskilda olägenheter vid försök att genomföra en ömsesidighet, som begränsas blott till sportfisket.

Utskottet finner det angeläget att betona vikten för de nordiska samarbetssträvandena av att alla nordiska medborgare, så långt detta utan allvarligare olägenheter kan ske, beredes största möjliga frihet vid vistelse i annat nordiskt land. Den i motionerna upptagna frågan synes utskottet ur denna synpunkt väl ägnad för snara åtgärder. När utskottet likväl stannat för att icke tillstyrka motionärernas förslag utan i stället föreslår att problemet särskilt skall utredas, har detta väsentligen berott på önskemålet att få till stånd ett ömsesidigt handlande från alla de nordiska ländernas sida samt på vissa praktiska svårigheter, som lämpligen först bör bli närmare belysta. Om emellertid de nordiska regeringarna skulle finna former för gemensamma anstalter i motionernas syfte, t. ex. genom konventioner, utan

att avvakta att hithörande frågor i sin helhet blivit utredda, anser utskottet en sådan utveckling vara att hälsa med tillfredsställelse.

Enär kravet på ömsesidighet ej enbart är ett svenskt intresse och ovanberörda praktiska svårigheter torde ha sina motsvarigheter i det övriga Nordens länder, vill utskottet för sin del föreslå, att den avsedda utredningen utföres genom försorg av något samnordiskt organ, exempelvis Nordiska rådet, eller eljest under former som medger bästa möjliga samordning av utredningsarbetet berörda länder emellan.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen i anledning av förevarande motioner I: 383 och II:472 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t som sin mening giva till känna vad utskottet anfört.

Stockholm den 26 mars 1957

På tredje lagutskottets vägnar:

HUGO OSVALD

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Osvald, Lindahl*, Axel Jansson, Hermansson, Göran Karlsson*, Ebbe Ohlsson, Kristiansson och fru Nilsson;

från andra kammaren: herrar Levin, Johansson i Torp, von Seth, Johnsson i Kastanjegården, fru Torbrink*, herrar Andersson i Ryggestad, Johansson i Öckerö* och Jansson i Benestad*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.